

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM

31 521 09 Volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztő

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Hegesztett szerkezetek

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 30%

A 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tétteleit a 001138/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSZOLAT

Jóváhagyta:

Dr. Odrobina László
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
SZAK- ÉS FELNÖTTKÉPZÉSI IGAZGATÓSÁG

Érvényes: 2014. 01. 09-től

Részsakképesítés: 31 521 09 Volfrámelektrodás védőgázas ívhegesztő
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Hegesztett szerkezetek

A vizsgafeladat ismertetése: Hegesztett termék előállításának ismertetése, különös tekintettel a munkabiztonsági és környezetvédelmi ismeretekre.

Amennyiben a tétel kidolgozásához segédeszköz szükséges, annak használata megengedett, az erre vonatkozó információkat a tétel tartalmazza. A felhasználható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1–20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, a mely az értékelést segíti.

A tételsor a (12/2013. (III. 28.) NGM rendelettel módosított) 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Beszéljen arról, hogy milyen feladatok elvégzéséhez választaná a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztést, és hogyan veszi figyelembe az acélok egyik fontos technológiai tulajdonságát, a hegeszthetőségét!

- Az ömlesztő hegesztési eljárások típusai, jellemzése
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés elve, szabványos jelölése, a hegesztés alapfogalmai
- A hegeszthetőség fogalma, az acélok hegeszthetősége
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés környezetszennyező hatásai

A tételhez használható segédeszköz: műszaki táblázatok

2. Mondja el gyakorlati ismeretei alapján a semleges védőgázok jellemzőit, hogyan helyezi üzembe és használja a védőgázpalackot a hegesztéshez!

- A volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztéshez alkalmazott védőgázok fajtái, azok tulajdonságai, szabványos nemzetközi jelölésük
- A védőgázok előállítása, tárolásuk módszerei
- A gázelvétel módja; a nyomáscsökkentő és a rotaméter működése
- A védőgázpalack biztonságos kezelése, tárolása, szállítása

A tételhez használható segédeszköz: nyomáscsökkentő és átfolyásmérő rajza

3. Mutassa be a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés elektródáit, hozaganyagait, szabványos nemzetközi jelölését, méreteit és egyéb jellemzőit!

- A volfrámelektroda jellemzői, méretei, szabványos jelölése, leggyakrabban alkalmazott fajtái
- Az AVI pálca jellemzői, összetétele, mérete, szabványos nemzetközi jelölése
- Az elektródák és hegesztőpálcák adott feladathoz való kiválasztásának szempontjai
- A volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés veszélyforrásai

4. Milyen hegesztést előkészítő műveleteket ismer?

- A hegesztett kötés típusai, a hegesztési varrat fajtái és jelölésük
- Az élkialakítás adatainak megadása a hegesztési utasításban (a WPS lapon)
- A hegesztendő felület tisztításának és síkba állításának célja, módszerei
- A munkadarab előkészítéséhez használt eszközök baleseti veszélyei

A tételhez használható segédeszköz: WPS lap

5. Foglalja össze a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés elvét, a hegesztőberendezés felépítését, működési elvét, a folyamatos és a lüktetőívű AVI hegesztés áramlefutását!

- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztő áramforrás típusai, főbb technológiai jellemzői, meredeken eső jelleggörbéje
- A váltóáramú hegesztőívben lezajló folyamatok, a hegesztőív statikus jelleggörbéje
- A folyamatos ívű és a lüktetőívű AVI hegesztés áramlefutása
- A hegesztőberendezés felépítése, a szerkezeti egységek feladata
- Az ívhegesztő berendezés hirtelen meghibásodásából adódó balesetveszélyek és elhárításuk lehetőségei

6. Mutassa be a gyakorlati tapasztalata alapján az AVI ívhegesztő áramforrások közös technológiai jellemzőit!

- A volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztő áramforrások típusai, főbb technológiai jellemzői
- Az egyenáramú hegesztőívben lezajló folyamatok, a hegesztőív statikus jelleggörbéje
- Az inverteres áramforrás működési elve, gyakorlati alkalmazása
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés egészségkárosító hatásaival szembeni védekezési módok

7. A hegesztőberendezések legfőbb műszaki paramétereit a hegesztőgépen elhelyezett adattábla tartalmazza. Milyen információk olvashatók le a hegesztő áramforrás adattáblájáról!

- A volfrámelektrodás ívhegesztő berendezés adattábláján szereplő adatok és azok jelentése
- A bekapcsolási idő fogalma és értelmezése
- A hegesztéshez szükséges polaritás megválasztása, paraméterek meghatározása
- A hegesztőt érő hatások és az ellenük való védekezés volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés közben

A tételhez használható segédeszköz: AVI áramforrás adattábla képe (rajza)

8. Elemezze a volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztésnél alkalmazott hegesztőpisztolyok felépítését, működését és kezelését!

- A hegesztőpisztoly és a kábelköteg felépítése
- A hegesztőfej fúvókái, gázterelői
- A hegesztőpisztoly terhelhetősége
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés környezetszennyező hatásai

A tételhez használható segédeszköz: hegesztőpisztoly robbantott ábrája

9. Beszéljen a lángvágás feltételeiről, mutassa be a lángvágó berendezést!

- A lángvágathatóság feltételei, lánggal vágható anyagok
- A kézi lángvágó felszerelés részei, szerelvényei, a lángvágásnál használt gázok jellemzői
- A lánggal vágott felület folytonossági eltérései (hibái), azok elkerülése
- A lángvágó munkahely biztonságos kialakításának irányelvei

10. Részletezze a lemezek, valamint a csövek fűzésének technológiáját!

- Az illesztési hézag jelentősége, beállítása
- A fűzővarratok méretei, elhelyezése lemezen és csövön
- A fűzővarratok méreteit, elhelyezését befolyásoló tényezők
- Tűzveszélyes helyen végzett hegesztés biztonsági előírásai a HBSZ szerint

11. Foglalja össze a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés technológiáját!

- A hegesztési utasításban (a WPS lapon) szereplő technológiai adatok és hegesztési helyzetek értelmezése, jelölése
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés anyagátviteli formái
- A varratképzés technológiai jellemzői
- A védőgázos ívhegesztő berendezésben keletkezett tűz oltásának módjai

12. Foglalja össze, hogyan kell volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztéskor meghatározni a hegesztés fő paramétereit!

- A hegesztési munkarendet meghatározó technológiai adatok, azok megadása a hegesztési utasításban (a WPS lapon)
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés fő paramétereinek meghatározása
- A hegesztési paraméterek változásának hatása a varrat alakjára
- Az áramütés hatása az emberi szervezetre, az ellene való védekezés a hegesztéskor

A tételhez használható segédeszköz: WPS lap

13. Szemléltesse vázlattal, hogyan illeszthető össze a villamos ív és az áramforrás jelleggörbéje, hol van a munkapont, hogyan reagál az ívhossz változásra!

- A villamos ív statikus jelleggörbéjének és az áramforrás eső jelleggörbéjének kapcsolata
- Az áramforrás eső jelleggörbéjének jellemzői, a munkapont fogalma, elmozdulása
- Az ívhossz állandó értéken tartásának szükségessége, lehetőségei volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztésnél
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés szervezetre gyakorolt káros hatásai és az ellenük való védekezés

14. Mutassa be a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés technológiáját, és térjen ki a hőbevitel jelentőségére!

- A hegesztési utasításban (a WPS lapon) szereplő technológiai adatok
- A varratképzés technológiai jellemzői, a fajlagos hőbevitel fogalma, meghatározása
- A hegesztés fő paramétereinek meghatározása és változtatásuk hatása a tompavarrat alakjára
- Az ívhegesztő munkahely kialakítása a HBSZ (Hegesztési Biztonsági Szabályzat) szerint

15. Szemléltesse a hegesztési varratok ábrázolásának szabályait szabványos rajzjelekkel!

- Az ábrázolás módszere, a rajzjel részei, funkciói
- A hegesztett kötés alap- és kiegészítő jelei
- A hegesztési varrat méretmegadása, a hegesztési eljárás azonosítása
- A hegesztéssel összefüggésben keletkező hulladékok fajtái, a veszélyes hulladékok kezelése

A tételhez használható segédeszköz: WPS lap

16. Mutassa be a hegesztett kötések roncsolásmentes vizsgálatának módszereit!

- A hegesztési eltérések szabványos besorolása (fajtái)
- A roncsolásmentes vizsgálatok célja
- A felületi eltérések feltárásának módszerei
- A belső eltérések feltárásának módszerei
- A röntgenvizsgálatok környezetszennyező hatásai

17. Beszéljen a hegesztési feszültségek és alakváltozások kialakulásáról, csökkentésének lehetőségeiről!

- A hegesztési hő hatása az alapanyagra
- A hegesztési varratokban ébredő feszültségek kialakulásának okai
- A feszültségcsökkentő és normalizáló hőkezelés célja és végrehajtása
- A hegesztési varratok javításához használt szerszámok, elektromos kisgépek biztonságtechnikája

18. Körvonalazza a hegesztett kötések roncsolásos anyagvizsgálati módszereit!

- A hegesztési eltérések szabványos besorolása (fajtái)
- A roncsolásos anyagvizsgálatok célja
- Roncsolásos anyagvizsgálati módszerek
- Metallográfiai vizsgálatok
- A roncsolásos anyagvizsgálatokhoz használt gépek, berendezések legfontosabb biztonsági előírásai

19. Mutassa be a termikus vágások fajtáit, csoportosítását!

- A termikus vágások csoportosítása a fizikai alapelvek és felhasznált energiahordozók szerint
- A termikus megmunkálási technológiák fajtái, elve
- A termikus megmunkálásokkal jól vágható ötvözetlen szerkezeti acélok szabványos nemzetközi jelölése, a jelek magyarázata
- Védekezés a termikus vágásoknál előforduló fény- és hőhatások ellen

A tételhez használható segédeszköz: műszaki táblázatok

20. Mutassa be az acélok csoportosítását, nemzetközi jelölésüket, fajtáit és legfontosabb tulajdonságait!

- Az acél fogalma, csoportosítása, legfontosabb jellemzői
- Az acélok hegesztés szempontjából fontos mechanikai, kémiai és hőfizikai tulajdonságai
- Az acélok szabványos jelölése
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés veszélyforrásai

A tételhez használható segédeszköz: műszaki táblázatok

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. Beszéljen arról, hogy milyen feladatok elvégzéséhez választaná a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztést, és hogyan veszi figyelembe az acélok egyik fontos technológiai tulajdonságát, a hegeszthetőségét!

- Az ömlesztő hegesztési eljárások típusai, jellemzése
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés elve, szabványos jelölése, a hegesztés alapfogalmai
- A hegeszthetőség fogalma, az acélok hegeszthetősége
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés környezetszennyező hatásai

A tételhez használható segédeszköz: műszaki táblázatok

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztés fogalma, csoportosítása eljárás szerint
- Az ömlesztő eljárások alapelve, fajtái, a legfontosabb eljárások jellemzése
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés elve (vázlatrajz), szabványos jelölése (TIG /141/), a fémhegesztés legfontosabb alapfogalmai (alapanyag, hozaganyag, segédanyag, hegesztési varrat, hőhatásövezet)
- A hegeszthetőség fogalma, az ötvözetlen szerkezeti acélok összetétele, fő ötvöző-, kisérvényanyagok, szennyezők, szilárdsági jellemzők (szakítószilárdság, folyáshatár, fajlagos nyúlás, keménység, ütőmunka)
- A legfőbb környezetszennyező hatások (füst, gőzök, gázok, sugárzás) és az ellenük való védekezési módok

C

2. Mondja el gyakorlati ismeretei alapján a semleges védőgázok jellemzőit, hogyan helyezi üzembe és használja a védőgázpalackot a hegesztéshez!

- A volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztéshez alkalmazott védőgázok fajtái, azok tulajdonságai, szabványos nemzetközi jelölésük
- A védőgázok előállítása, tárolásuk módszerei
- A gázelvétel módja; a nyomáscsökkentő és a rotaméter működése
- A védőgázpalack biztonságos kezelése, tárolása, szállítása

A tételhez használható segédeszköz: nyomáscsökkentő és átfolyásmérő rajza

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az alkalmazott védőgázok fajtái (argon, hélium, Ar-He kevert gázok), az argon legfontosabb fizikai jellemzői (szín, szag, sűrűség, tisztaság, emberi szervezetre gyakorolt hatás), hatása a villamos ívre, a varrat alakjára, szabványos jelölése (I csoport jelentése) (pl.: I1 értelmezése)
- A védőgáz (argon) előfordulása, előállítása (a levegő szakaszos lepárlása), cseppfolyósodási hőmérséklet
A védőgáz tárolása (tartályok térfogata, palack-űrtartalmak, töltőnyomások, gázmennyiségek, színjelek)
- A nyomáscsökkentő és rotaméter (átfolyásmérő) feladata, fajtái
Az egyfokozatú nyomáscsökkentő és rotaméter szerkezeti részeinek, működésének ismertetése vázlatrajz alapján
- A védőgázpalackok kezelése (üzembe és üzemen kívül helyezés), tárolása (hegesztőműhelyben, gáztárolóban), szállítása (kézzel, palackszállító kocsin, gépjárművön)

3. Mutassa be a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés elektródáit, hozaganyagait, szabványos nemzetközi jelölését, méreteit és egyéb jellemzőit!

- A volfrámelektroda jellemzői, méretei, szabványos jelölése, leggyakrabban alkalmazott fajtái
- Az AVI pálca jellemzői, összetétele, mérete, szabványos nemzetközi jelölése
- Az elektródák és hegesztőpálcák adott feladathoz való kiválasztásának szempontjai
- A volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés veszélyforrásai

Kulcsszavak, fogalmak:

- A volfrámelektrodák fogalma, feladata, fő jellemzői (olvadáspont), fajtái, ötvözői (Ce, La, Zr, Th), színjelölései, méretei (átmérők, hossz), szabványos jelölése (pl.: WC20 értelmezése), leggyakrabban alkalmazott fajtái (W, WT20, WL15), azok színjelei (zöld, piros, arany) és felhasználási területeik
- Az AVI hegesztőpálcák összetétele (fő ötvöző-, kísérőelemek, szennyezők), méretei (átmérő, hossz), szabványos jelölése (pl.: W4Si1 értelmezése)
- A kísérőelemek (Mn, Si) hatása a hegeszthetőségre
- Az elektródák és hegesztőpálcák kiválasztását meghatározó tényezők (az alapanyag minősége, sorok száma, elrendezése, szerkezet minősége, védőgáz fajtája, hegesztési helyzet)
- A veszélyforrások csoportosítása (fizikai, veszélyes anyagok, biológiai, idegrendszeri tényezők), elhárításuk lehetséges módszerei

4. Milyen hegesztést előkészítő műveleteket ismer?

- A hegesztett kötés típusai, a hegesztési varrat fajtái és jelölésük
- Az élkialakítás adatainak megadása a hegesztési utasításban (a WPS lapon)
- A hegesztendő felület tisztításának és síkba állításának célja, módszerei
- A munkadarab előkészítéséhez használt eszközök baleseti veszélyei

A tételhez használható segédeszköz: WPS lap

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztett kötések csoportjai (tompakötések, merőleges kötések, párhuzamos kötések, ferde kötések), példák, a varrat legfontosabb méretei (vastagság, varrathossz)
- Élalkakítás adatai (s, h, r, b, c, f, α , β), jelentése
- Az alapanyag előkészítésének lépései
  - a leszabás és élalkakítás módszerei, eszközei
  - a felülettisztítás; célja, eszközei, kiegészítői, anyagai
  - a munkadarabok síkba állításának célja, módjai
- Az alapanyag-előkészítés baleseti veszélyei (vérzések, törések, égési sérülések, vegyi ártalmak, mérgezések, villamos áram okozta károsodások), elhárításuk módjai, az elsősegélynyújtó legfontosabb teendői az adott vészhelyzetben

5. Foglalja össze a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés elvét, a hegesztőberendezés felépítését, működési elvét, a folyamatos és a lökettőívű AVI hegesztés áramlefutását!

- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztő áramforrás típusai, főbb technológiai jellemzői, meredeken eső jelleggörbéje
- A váltóáramú hegesztőívben lezajló folyamatok, a hegesztőív statikus jelleggörbéje
- A folyamatos ívű és a lökettőívű AVI hegesztés áramlefutása
- A hegesztőberendezés felépítése, a szerkezeti egységek feladata
- Az ívhegesztő berendezés hirtelen meghibásodásából adódó balesetveszélyek és elhárításuk lehetőségei

Kulcsszavak, fogalmak:

- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés elvi ábrája, alkalmazási területei
Az áramforrások fajtái (egyenirányítók, inverterek), technológiai jellemzői (jelleggörbe, névleges terhelhetőség, rövidzárlati áramerősség, üresjáratú feszültség, bekapcsolási idő), az eső jelleggörbe jelentősége
- A váltakozó áramú AVI hegesztés elvi ábrája (hőmegoszlás az anód és katód között, oxidbontó hatás), a váltóáram hatása az ívre és varratalakra, a váltóáramú ív alkalmazása
- A folyamatos ívű és a lökettőívű AVI hegesztés áramlefutásának ábrázolása, $(I - t)$, diagram
- A berendezés fő szerkezeti részei (áramforrás, hegesztőfej, vezérlés, gázellátás) és feladataik
Az impulzusgenerátor, a védőfojtás és védőkondenzátor, a szűrőkondenzátor feladata
- A villamos áram emberi szervezetre gyakorolt hatásai (élettani hatások, hőhatás, kémiai hatások), érzetküszöb, elengedési áramerősség meghatározása, halált kiváltó áramerősség értéke
A meghibásodott hegesztőgép üzemén kívül helyezésének, javításának legfontosabb munkavédelmi szabályai

C

6. Mutassa be a gyakorlati tapasztalata alapján az AVI ívhegesztő áramforrások közös technológiai jellemzőit!

- A volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztő áramforrások típusai, főbb technológiai jellemzői
- Az egyenáramú hegesztőívben lezajló folyamatok, a hegesztőív statikus jelleggörbéje
- Az inverteres áramforrás működési elve, gyakorlati alkalmazása
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés egészségkárosító hatásaival szembeni védekezési módok

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az áramforrás feladata, az áramforrások típusai (transzformátorok, generátorok, egyenirányítók, inverterek, aggregátok), fogalmi meghatározásaik, működési alapelveik (mágneses és elektromágneses indukció), a statikus jelleggörbék fajtái, a meredeken eső jelleggörbe ábrázolása
- A hegesztőív felépítése (vázlatrajz), részei (katódfolt, ívoszlop, anódfolt), jellemző hőmérsékleti értékei
A hegesztőív jelleggörbéjének rajza ($U_{ív} - i / I$ diagram), az ívfeszültség változásának szakaszai
- A hegesztőinverter meghatározása, a szerkezeti egységek funkciói (egyenirányítók, inverter, transzformátor, fojtó-, szabályzóegység), az inverteres áramforrás működése, gyakorlati jelentősége
- Egészségkárosító hatások és következményeik (füst-, gőz-, gáz-, CO- és ózonképződés: légúti betegségek),
(fröcskölés, infravörös sugárzás: szem- és bőrkárosodás)
(ibolyántúli sugárzás: rákos megbetegedések)
- A káros hatások elleni védekezési módok

7. A hegesztőberendezések legfőbb műszaki paramétereit a hegesztőgépen elhelyezett adattábla tartalmazza. Milyen információk olvashatók le a hegesztő áramforrás adattáblájáról!

- A volfrámelektrodás ívhegesztő berendezés adattábláján szereplő adatok és azok jelentése
- A bekapcsolási idő fogalma és értelmezése
- A hegesztéshez szükséges polaritás megválasztása, paraméterek meghatározása
- A hegesztőt érő hatások és az ellenük való védekezés volfrámelektrodás védőgázas ívhegesztés közben

A tételhez használható segédeszköz: AVI áramforrás adattábla képe (rajza)

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztőgép fő paramétereinek leolvasása adattábláról (jelleggörbe, hegesztési eljárás, áramforrástípus, teljesítménytartomány, áramnem, üresjárat feszültség, bekapcsolási idő), a paraméterek értelmezése
- A bekapcsolási idő fogalma, jele, meghatározása, jelentősége
- A polaritás fogalma, a váltóáramú ívben lezajló folyamatok (elektronáramlás, ionizáció, hőeloszlás az anód és katód között, oxidbontó hatás, varratalakra gyakorolt hatás) szemléltetése vázlatrajzzal
- A hegesztés egészségkárosító hatásai (hő, sugárzás, vegyi hatások, fizikai sérülések, villamos áram), a védekezés egyéni eszközei, módszerei

8. Elemezze a volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztésnél alkalmazott hegesztőpisztolyok felépítését, működését és kezelését!

- A hegesztőpisztoly és a kábelköteg felépítése
- A hegesztőfej fűvókái, gázterelői
- A hegesztőpisztoly terhelhetősége
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés környezetszennyező hatásai

A tételhez használható segédeszköz: hegesztőpisztoly robbantott ábrája

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztőpisztolyok feladata, szerkezeti részei, a kábelköteg felépítése
- A gázterelő fűvókák feladata, kialakítása, méretei
- Az áramátadók feladata, a velük szembeni követelmények, anyaga, furatának mérete
- A hegesztőfej hűtésének lehetőségei (gáz- vagy vízhűtés), a hűtés meghatározó tényezői, (I , $B_i\%$), a bekapcsolási idő hatása a terhelhetőségre ($X_1 = 60\%$ értelmezése)
- A legfőbb környezetszennyező hatások (füst, gőzök, gázok, sugárzás) és az ellenük való védekezési módok

9. Beszéljen a lángvágás feltételeiről, mutassa be a lángvágó berendezést!

- A lángvágathatóság feltételei, lánggal vágható anyagok
- A kézi lángvágó felszerelés részei, szerelvényei, a lángvágásnál használt gázok jellemzői
- A lánggal vágott felület folytonossági eltérései (hibái), azok elkerülése
- A lángvágó munkahely biztonságos kialakításának irányelvei

Kulcsszavak, fogalmak:

- A lángvágathatóság kritériumai (éghetőség, olvadáspont–gyulladáspon viszonya, a salak folyékonysága, olvadáspontja), lánggal vágható és nem vágható anyagok
- A kézi lángvágó pisztoly feladata, égőrendszerek, fűvókák, tömlők, biztonsági szerelvények, nyomáscsökkentők és a vágáshoz alkalmazható gázok fajtái, jellemzőik
- A vágott felület minőségi jellemzői (profilhiba, felületi egyenetlenség, élleolvadás, barázdaelhajlás, kráter, a vágási rés torzulásai, a vágási élhez tapadó ömledékcseppek vagy salak) és a hibák elkerülésének módjai
- A biztonságos munkahely kialakítása (a gázellátás lehetőségei, méretek, fűtés, szellőztetés, megvilágítás, klíma, biztonsági jelzések) a HBSZ előírásai szerint

10. Részletezze a lemezek, valamint a csövek fűzésének technológiáját!

- Az illesztési hézag jelentősége, beállítása
- A fűzővarratok méretei, elhelyezése lemezen és csövön
- a fűzővarratok méreteit, elhelyezését befolyásoló tényezők
- Tűzveszélyes helyen végzett hegesztés biztonsági előírásai a HBSZ szerint

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az illesztési hézag fogalma, jele, szemléltetése (pl.: V varrat rajzán), beállításának eszköze (hézagolók), hatása a hegesztési alakváltozásokra (zsugorodások), állandó értéken tartásának módszerei (hegesztőkészülékek alkalmazása, fűzés, szétnyitás)
- A fűzés célja, a fűzővarratok méretei (hossz, egymástól való távolsága) és a fűzés helyes sorrendje vékony lemezen és csövön (szabadkézi vázlatkészítés)
- A fűzővarratok méreteit, elhelyezését befolyásoló tényezők (varrathossz, lemezvastagság, falvastagság, anyagminőség, hegesztési eljárás)
Fűzővarratok elhelyezésének szemléltetése a 135-ös eljárás esetén
- Biztonsági előírások (előzetes intézkedések, engedélyek, tűzveszélyes anyagok kezelése, nyílások elzárása, biztonságos távolság, tűzoltó készülékek, a munkafolyamatot figyelő személy alkalmazása)

11. Foglalja össze a volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztés technológiáját!

- A hegesztési utasításban (a WPS lapon) szereplő technológiai adatok, és hegesztési helyzetek értelmezése, jelölése
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés anyagátviteli formái
- A varratképzés technológiai jellemzői
- Védőgázos ívhegesztő berendezésben keletkezett tűz oltásának módjai

Kulcsszavak, fogalmak:

- A WPS lap hegesztés-technológiai adatai (varratsorok száma, hegesztőeljárás száma, hozaganyag és volfrámelektroda átmérő, áramerősség, ívfeszültség, áram neme, védőgáz fajtája, mennyisége, hegesztési sebesség)
A hegesztési helyzetek értelmezése és jelölése (PA, PB, ...H-L045)
- Anyagátviteli formák és jellemzőik, alkalmazásuk,
(folyamatos és lüktetőíves) anyagátmeneti tartományok ábrázolása U – I diagramban
- A varratképzés bemutatása: a hegesztőfej és pálca tartása, vezetése (varratszög, oldalszög, ívelési módszerek, ívhossz, pálcamosztatás) szabadkézi vázlatrajz alapján
- A tűzoltás alapelve, elektromos tüzek oltására alkalmas anyagok, készülékek

12. Foglalja össze, hogyan kell volfrámelektrodás semleges védőgázos ívhegesztéskor meghatározni a hegesztés fő paramétereit!

- A hegesztési munkarendet meghatározó technológiai adatok, azok megadása a hegesztési utasításban (a WPS lapon)
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés fő paramétereinek meghatározása
- A hegesztési paraméterek változásának hatása a varrat alakjára
- Az áramütés hatása az emberi szervezetre, az ellene való védekezés a hegesztéskor

A tételhez használható segédeszköz: WPS lap

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztési munkarend fogalma, a munkarendet meghatározó adatok (fajlagos hőbevitel, anyagvastagság, pálcáátmérő, elektródaátmérő, összetétel, köszörülés, anyagminőség, hegesztési helyzet, a hegesztés iránya, élkialakítás) hatása a hegesztés kivitelére, a technológiai adatok megadása a WPS lapon
- A hegesztés fő paramétereinek meghatározása (feszültség, áramerősség, hegesztési sebesség, védőgázfogyasztás)
- A paraméterek változtatásának hatása a tompavarrat alakjára (varratszélességre, a beolvadás mélységére, a varrat pikkelyezettségére, egyenletességére)
- A villamos áram emberi szervezetre gyakorolt hatásai (élettani hatások, hőhatás, kémiai hatások), érzetküszöb, elengedési áramerősség meghatározása, halált kiváltó áramerősség értéke
Az áramütés elleni védelem kollektív módszerei (érintésvédelem)
- Az áramütést szenvedett hegesztő kiszabadításának módszerei az áramkörből

13. Szemléltesse vázlattal, hogyan illeszthető össze a villamos ív és az áramforrás jelleggörbéje, hol van a munkapont, hogyan reagál az ívhossz változására!

- A villamos ív statikus jelleggörbéjének és az áramforrás eső jelleggörbéjének kapcsolata
- Az áramforrás eső jelleggörbéjének jellemzői, a munkapont fogalma, elmozdulása
- Az ívhossz állandó értéken tartásának szükségessége, lehetőségei volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztésnél
- A volfrámelektrodás védőgázos ívhegesztés szervezetre gyakorolt káros hatásai és az ellenük való védekezés

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztőív fogalma, az egyenáramú hegesztőív jellemzői, jelleggörbéje
- Az áramforrás jelleggörbéjének fajtái, szerepe
- Az ív és áramforrás eső jelleggörbéjének ábrázolása közös (U – I) diagramon, a munkapont fogalma, ábrázolása, az ívhosszváltozás hatása a munkapontra.
- Az ívhossz változásának hatásai a munkaáramra és ívfeszültségre
- Az ívhossz állandó értéken tartásának lehetőségei (szabályozott áramforrás alkalmazása, gépesítés, automatizálás)
- A hegesztés káros hatásai (hő, sugárzás, vegyi hatások, fizikai sérülések, villamos áram) a védekezés egyéni és kollektív eszközei, módszerei

14. Mutassa be a volfrámelektrodás semleges védőgázas ívhegesztés technológiáját, és térjen ki a hőbevitel jelentőségére!

- A hegesztési utasításban (a WPS lapon) szereplő technológiai adatok
- A varratképzés technológiai jellemzői, a fajlagos hőbevitel fogalma, meghatározása
- A hegesztés fő paramétereinek meghatározása és változtatásuk hatása a tompavarrat alakjára
- Az ívhegesztő munkahely kialakítása a HBSZ (Hegesztési Biztonsági Szabályzat) szerint

Kulcsszavak, fogalmak:

- A WPS lap hegesztéstechnológiai adatai (a varratsorok száma, a hegesztőeljárás száma, hozaganyag-átmérő, elektróda-átmérő, áramerősség, ívfeszültség, áram neme, a védőgáz fajtája, mennyisége)
- Varratképzés: ívgyújtási, megszakítási módok (kifutólemezen, varratvályuban), a hegesztőfej és pálca tartása, vezetése (varratszög, oldalszög, hegesztési sebesség, hegesztési irány, ívelési módszerek, ívhossz, pálcamoszgatás) szabadkézi vázlatrajz alapján
A fajlagos hőbevitel fogalma, befolyásoló tényezői (k , v , U , I), kiszámítása ($Q = ?$), mértékegysége (KJ/mm)
- A hegesztés fő paramétereinek meghatározása (feszültség, áramerősség, hegesztési sebesség, védőgázfogyasztás), változásuk hatása a varrat alakjára, méretére, mechanikai tulajdonságaira
- A biztonságos ívhegesztő munkahely kialakítása (méretek, fűtés, szellőztetés, megvilágítás, klíma, biztonsági jelzések)

15. Szemléltesse a hegesztési varratok ábrázolásának szabályait szabványos rajzjelekkel!

- Az ábrázolás módszere, a rajzjel részei, funkciói
- A hegesztett kötés alap- és kiegészítő jelei
- A hegesztési varrat méretmegadása, a hegesztési eljárás azonosítása
- A hegesztéssel összefüggésben keletkező hulladékok fajtái, a veszélyes hulladékok kezelése

A tételhez használható segédeszköz: WPS lap

Kulcsszavak, fogalmak:

- A varratok jelképes ábrázolása; a rajzjel részei (mutatóvonal, referencia- és azonosítóvonal, villa), funkciói
- A kötések alapjele, (leggyakoribb tompa-, sarok-, horony- és peremvarratok kiképzése, rajzjelei), a hozzájuk tartozó kiegészítő jelek (a varratfelület alakja)
- A varratkeresztmetszet fő méretének megadása a különböző varratfajta-hoz (s, a, z, c, d), hosszúsági méretek megadása (l, n, e)
A hegesztési eljárások kódszámai (111, 131, 135, 141, 311, 21, 4, 9)
- A hulladék fogalmi meghatározása, csoportosítása halmazállapot szerint (szilárd, iszapszerű, cseppfolyós, légnemű)
Az AVI hegesztésnél keletkező veszélyes hulladékok (volfrám elektródavég, CO, ózon, tisztító- és oldószermaradványok, kenőanyag-maradványok)
A veszélyes hulladékok kezelése (ártalmatlanítás, újrahasznosítás, megsemmisítés, végleges elhelyezés)

16. Mutassa be a hegesztett kötések roncsolásmentes vizsgálatának módszereit!

- A hegesztési eltérések szabványos besorolása (fajtái)
- A roncsolásmentes vizsgálatok célja
- A felületi eltérések feltárásának módszerei
- A belső eltérések feltárásának módszerei
- A röntgenvizsgálatok környezetszennyező hatásai

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztési eltérések (hibák) fajtái (az MSZ EN ISO 6520-1 szerint: 100–600 csoportok megnevezése)
- A hegesztési varratok vizsgálatának két fő csoportja, a roncsolásmentes vizsgálatok célja
- A felületi eltérések feltárására szolgáló vizsgálatok (szemrevételezés, folyadékbehatolásos vizsgálat, mágnesezhető poros) célja, alapelve
- A belső eltérések feltárására szolgáló vizsgálatok (ultrahangos és radiológiai vizsgálatok) célja, alapelve
- A vizsgálatokhoz alkalmazott anyagok veszélyessége (nehézfémek, rákkeltő anyagok, mérgező anyagok)
A környezeti elemekre (föld, víz, levegő, élővilág) kifejtett károsító hatások
A veszélyes anyagok kezelése, tárolása

17. Beszéljen a hegesztési feszültségek és alakváltozások kialakulásáról, csökkentésének lehetőségeiről!

- A hegesztési hő hatása az alapanyagra
- A hegesztési varratokban ébredő feszültségek kialakulásának okai
- A feszültségcsökkentő és normalizáló hőkezelés célja és végrehajtása
- A hegesztési varratok javításához használt szerszámok, elektromos kisgépek biztonságtechnikája

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hő hatása az alapanyagra (a hőhatásövezetben bekövetkező szövetszerkezeti változások, a mechanikai tulajdonságok módosulásai, belső feszültségek, vetemedések)
- A feszültségek kialakulásának okai (hőbevitel, hőtágulás, zsugorodás)
Alakváltozások, a feszültségek nagyságát befolyásoló tényezők (hegesztőeljárás, hegesztéstechnológia, a munkadarab anyaga, vastagsága, varrattérfogat, a varratok elrendezése, munkadarab rögzítése)
- A feszültségcsökkentés célja, a feszültségcsökkentő és normalizáló hőkezelés szakaszai (hevítés, hõn tartás, hûtés), ábrázolása diagramon
A hevítés, hûtés sebessége, hõntartási idõ
- A javításhoz használt kéziszerszámok legfontosabb elõírásai (kalapács, keresztvágó, fûrés, reszelõ)
Az elektromos kisgépek (sarokkõszõrû, kézi fûrõgépek) használatának alapvetõ szabályai

18. Körvonalazza a hegesztett kötések roncsolásos anyagvizsgálati módszereit!

- A hegesztési eltérések szabványos besorolása (fajtái)
- A roncsolásos anyagvizsgálatok célja
- Roncsolásos anyagvizsgálati módszerek
- Metallográfiai vizsgálatok
- A roncsolásos anyagvizsgálatokhoz használt gépek, berendezések legfontosabb biztonsági előírásai

Kulcsszavak, fogalmak:

- A hegesztési eltérések (hibák) fajtái (az MSZ EN ISO 6520-1 szerint: 1–6. csoportok megnevezése)
- A hegesztési varratok vizsgálatának két fő csoportja, a roncsolásos vizsgálatok célja
- A roncsolásos varratvizsgálatok (szakító-, nyíró-, hajlító-, keménység-, törés-, ütőmunka- és fárasztóvizsgálat) célja, alapelve
- A metallográfiai vizsgálatok (makroszkopikus, mikroszkopikus) célja, alapelve
- Az alkalmazott gépek fő veszélyei (mechanikai veszélyek, mozgásból származó veszélyek, villamos áram okozta veszélyek), az ellenük való védekezés módszerei, eszközei

19. Mutassa be a termikus vágások fajtáit, csoportosítását!

- A termikus vágások csoportosítása a fizikai alapelvek és felhasznált energiahordozók szerint
- A termikus megmunkálási technológiák fajtái, elve
- A termikus megmunkálásokkal jól vágható ötvözetlen szerkezeti acélok szabványos nemzetközi jelölése, a jelek magyarázata
- Védekezés a termikus vágásoknál előforduló fény- és hőhatások ellen

A tételhez használható segédeszköz: műszaki táblázatok

Kulcsszavak, fogalmak:

- A termikus vágások csoportosítása (égető, ömlesztő, gőzölögtető), (oxigén + égőgáz felhasználásával végzett, villamos ívvel végzett, egyéb energiaforrással végzett)
- A termikus megmunkálási technológiák fajtái
A lángvágás és alapelve
A plazma fogalma, a plazmavágások fajtái (plazmaív-vágás, plazmasugár-vágás), lényege, legfőbb alkalmazási területei (anyagfajták, anyagvastagságok)
A lézersugár fogalma, keltése, a lézervágások fajtái (ömlesztő és gőzölögtető, oxidáló), lényege, legfőbb alkalmazási területei (anyagfajták, anyagvastagságok)
- A jelölés módjai (rövid jel vagy számjel), a rövid jel részei, (főjel, kiegészítő jel) a főjel – számjel – kiegészítő jel jelentéstartalma (pl.: S 355 J2 értelmezése táblázat segítségével)
- Az ívfény károsító hatásai (a sugárzások fajtái), az ellene való védekezés egyéni (védőszűrők) és kollektív védőeszközei (fényt át nem engedő felületek)

20. Mutassa be az acélok csoportosítását, nemzetközi jelölésüket, fajtáit és legfontosabb tulajdonságait!

- Az acél fogalma, csoportosítása, legfontosabb jellemzői
- Az acélok hegesztés szempontjából fontos mechanikai, kémiai és hőfizikai tulajdonságai
- Az acélok szabványos jelölése
- A volfrámelektrodás védőgázas ívhegesztés veszélyforrásai

A tételhez használható segédeszköz: műszaki táblázatok

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az acél fogalma, csoportosítása (felhasználásuk és összetételük alapján), az ötvözetlen acélok összetétele (legfőbb ötvöző-, kísérőelemek, szennyező elemek), az ötvözött acélok leggyakoribb ötvözőanyagai
- Mechanikai tulajdonságok (szilárdság, szívósság, keménység, képlékenység, ridegség, rugalmasság),
kémiai tulajdonság (vegyi összetétel),
hőfizikai tulajdonságok (olvadáspont, hővezetési tényező, hőtágulási együttható) és meghatározásaik
- Jelölésük az MSZ EN 10027-1 szerint;
mechanikai tulajdonságaik alapján (S,P,L, E) (pl.: P 265 GH értelmezése),
felhasználásuk szerint (B, Y, R stb.) (pl.: B 235 L értelmezése),
összetételük alapján (C, X, HS) (pl.: X 5 CrNi 18-10 értelmezése)
- A veszélyforrások fajtái (fizikai, veszélyes anyagok, biológiai, idegrendszeri tényezők), elhárításuk lehetséges módszerei

